

i możliwej do osiągnięcia doskonałości w wykonaniu. Spodziewać się należy, że z czasem i u nas, szczególnie w większych gospodarstwach, wynalazek ten znajdzie zastosowanie i przyczyni się do rozwoju gospodarstwa stanowiącego potężną dźwignię krajowego dobrobytu.

Celem zainteresowania szerokich kół naszych ziemian, podajemy w bieżącym numerze odbitkę fotograficzną nowego urządzenia.

Straszliwy kataklizm.

Niekiedy — na szczęście dość rzadko — dzieje ludzkości zapisują tak straszne nieszczęścia, spowodowane nieokiełznaną, brutalną siłą żywiołów, że pióro wprost wypada z ręki, gdy się pragnie przystąpić do ich opisu. Łatwo się Czytelnik dorozumie, że mamy na myśli niedającą się skwalifikować katastrofę, jaka dotknęła 28 grudnia ubiegłego roku północno-wschodnie wybrzeże Sycylii i południowy kraniec półwyspu Apenińskiego, t. j. wybrzeże Kalabrii.

Wprawdzie posiadamy wiadomości o trzęsieniu ziemi, jakie od najdawniejszych czasów niszczyły te tak bogato od natury wyposażone okolice, następnie mamy wiadomości o podobnych katastrofach, które dotykały inne miejscowości na kuli ziemskiej, jednakowoż niewiele z nich można porównać z ostatnim trzęsieniem ziemi w Sycylii i Kalabrii. To już nie katastrofa dająca się we znaki kilku miastom, kilkunastu tysiącom ludzi,

Straszliwy kataklizm: Fasada katedry, fontanna Montorsoli i ul. 1-go Września w Messynie.

lecz katastrofa narodowa, dotykająca całe Włochy a z nimi cały świat cywilizowany.

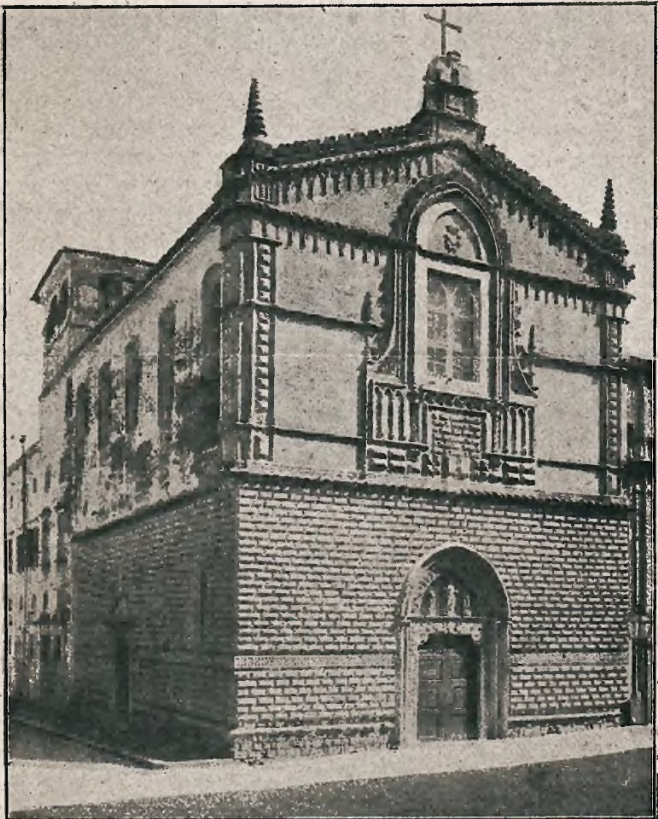
Przeszło dwieście tysięcy ofiar w ludziach, straty pieniężne, wynoszące setki milionów, mnóstwo zabytków sztuki niepowrotnie zniszczonych, dwa duże miasta: Messyna i Reggio di Calabria — zamienione w kupę gruzów, setki hektarów pól uprawnych, winnic, gajów pomarańczowych i t. d. zmierznię z powierzchni ziemi, oto skutek wstrząśnienia, jakie trwało zaledwie kilkanaście sekund.

Uczeni do dziś dnia nie są w zgodzie co do przyczyn, wywołujących trzęsienie

ziemi. Jedni twierdzą, że są one pochodzenia wulkanicznego, tj. że podczas gwałtownych erupcyj

Straszliwy kataklizm: Bulwar nadmorski w Messynie z ratuszem.

Straszliwy kataklizm: Kościół Maria della scala (wiek XIV-ty) w Messynie.

Straszliwy kataklizm: Panorama Messyny z widokiem na port i wybrzeże kalabryjskie.

wulkanicznych, wywołanych wydobywaniem się na powierzchnię ziemi jej płynnej zawartości, drga skorupa ziemska, inni są zdania, że trzęsienie ziemi powstaje skutkiem procesów chemicznych, jakim podlega woda, przesiąkająca do rozżarzonego wnętrza ziemi pod olbrzymim ciśnieniem. Jeszcze inni sądzą, że trzęsienie ziemi powstaje skutkiem przyczyn tektonicznych, a mianowicie skutkiem zapadania się olbrzymich pustych przestrzeni, tj. pieczar, tworzących się z powodu stygnięcia wnętrza naszego planety.

Za tą hipotezą przemawiają studia dokonane nad całym szeregiem trzęsień ziemi w tamtych stronach, zdarzających się na linii łukowej, idącej wzdłuż brzegów Sycylii i Włoch południowych. Dno morskie w tamtych stronach zapada się ciągle, co potwierdzają obserwacje, dotąd poczynione z okazji badań głębin na morzu Tyrreńskim. Niektórzy uczeni twierdzą, że kataklizm ostatni jest analogicznym do takich, które przed wieloma wiekami oddzieliły Sycylię, naprzód od łańdzu afrykańskiego a następnie od półwyspu Apenińskiego.

Owego fatalnego poranka wszystko sprzegło się ku zagładzie tych nieszczęśliwych okolic. Czego nie zniszczyło samo trzęsienie ziemi, to padło ofiarą morza. Jego fale wzburzone, dochodzące do wysokości 50 metrów — połowa wysokości wieży Maryackiej w Krakowie — runęły na wybrzeża, zatapiając budowle i ludzi, przy tem zaś konwulsyjnym wstrząśnieniu wód, setki łodzi i statków poszło na dno. Po miastach wybuchy zbiorników gazu dały początek pożarom, w dodatku zaś gwałtowna ulewa utrudniała ucieczkę oszalałym mie-